

Alhasan Alomari

Följsamhet till Socialstyrelsens riktlinjer vid användning av D-dimer i Primärvården

Abstrakt

Venösa tromboemboliska händelser (VTE) är ett samlingsnamn för blodpropp på vensidan och utgör en diagnostisk utmaning då symtomen varierar från plötslig död på grund av massiv blodpropp till lungan, lungemboli (LE) till milda ospecifika symtom vid en mer perifert belägen blodpropp. I Sverige uppskattas antal läkarbesök på grund av VTE till 40 000 besök årligen. Allmänläkaren träffar ofta patienterna vid debuten av de ospecifika symtomen och måste då avgöra om man ska driva diagnostiken vidare. I dessa fall kan D-dimer fungera som ett stöd i den diagnostiska processen när läkaren fattar beslut om man ska gå vidare med ultraljuds- eller skiktröntgenundersökning. Det är allmänt känt att riktlinjer inte alltid följs vilket kan bidra till onödiga besök på akutmottagningen och innefatta flera undersökningar på röntgenkliniken.

Syftet med studien är att eftergranska om D-dimer tas på rätt indikation på lågriskpatienter i primärvård och om följsamheten till Socialstyrelsens riktlinjer vid utredning av venösa tromboemboliska händelser (VTE) är god. Detta har skett genom granskning av journaler på samtliga de patienter där D-dimer tagits på två likstora vårdcentraler i region Östergötland mellan åren 2017–2022. Handläggningen av patienterna och förekomsten av djup

ventrombos(DVT) samt lungemboli(LE) har studerats.

Merparten av de 393 unika individer med D-dimer provtagning utfördes på rätt indikation och Socialstyrelsens riktlinjer har följts. Sammanlagt utreddes 10 fall vidare trots negativa D-dimer med ett positiv fynd av VTE. I tre fall där D-dimer har tagits och varit positiv har man inte kommenterat provsvaret och inte gått vidare med ytterligare utredning.

Sammanfattningsvis kan denna granskning konstatera att riktlinjerna följs i de flesta fall men att det finns förbättringspotential vad gäller följsamhet till Socialstyrelsens utredningsalgoritm och att en högre nyttjandegrad av Wells score kan underlätta för klinikern att identifiera vilka patienter som överhuvudtaget ska ta D-dimer.